

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyně Mgr. Jaroslavou Kočandrlovou v právní věci

žalobce: **Chytrý nájem s.r.o.**, IČO 29158958
sídlem Ke Křižovatce 466, 330 08 Zruč
zastoupený advokátkou JUDr. Hanou Kapitánovou
sídlem Sady 5. května 296/36, 301 00 Plzeň

proti
žalované: **M■■■■■ B■■■■■**, narozená dne ■■■■■■
bytem ■■■■■■, ■■■■■■

o zaplacení směnečné sumy 306.920,- Kč s příslušenstvím

takto:

- I. Směnečný platební rozkaz Krajského soudu v Plzni ze dne 19. 2. 2018 č. j. 41 Cm 15/2018 – 10 se ponechává v platnosti v plném rozsahu.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů námitkového řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou doručenou soudu dne 1. 2. 2018 domáhal vydání rozhodnutí, jímž by soud stanovil žalované povinnost zaplatit mu směnečný peníz ve výši 306.920,- Kč s příslušenstvím s odůvodněním, že je vlastníkem směnky vlastní, kterou P■■■■■ B■■■■■ (nyní U■■■■■), který je v insolvenčním řízení, vystavil dne 8. 4. 2016 jako blankosměnku s doložkou bez protestu nikoliv na řad žalobce a zavázal se zaplatit žalobci směnečnou sumu, kterou podle dohody o vyplnění této směnky sjednané ve smlouvě o půjčce ze dne 8. 4. 2016 č. 1741601 v článku II. odst. 2.5 byl oprávněn doplnit žalobce. Žalobce směnku doplnil o směnečnou sumu 306.920,- Kč a datum splatnosti směnky 8. 1. 2018. Žalovaná se zavázala svým podpisem na této směnce k zaplacení

Shodu s prvopisem potvrzuje Soňa Jirásková.

směnky jako směnečný rukojmí. Na směnku do dnešního dne nebylo nic zaplacen.

2. Směnečným platebním rozkazem zdejšího soudu ze dne 19. 2. 2018 č. j. 41 Cm 15/2018 – 10 bylo návrhu na jeho vydání v plném rozsahu vyhověno. Žalovaná vůči uvedenému směnečnému platebnímu rozkazu podala včasné námitky, ve kterých uvedla, že od 1. 8. 2016 nebydlí na adrese [REDAKCE], [REDAKCE], nebyla jí doručena žádná předžalobní upomínka ani jiná korespondence týkající se žalobce. V době, kdy sdílela společnou domácnost s P. [REDAKCE] B. [REDAKCE], ji tento nutil, vydíral a bil, záměrně podvedl a směnku ona podepsala ve strachu o život svých dětí, a i protože jí vyhrožoval zabitím a veškeré skutečnosti, které jí k této směnce, potažmo úvěru, sdělil, byly smyšlené, podvodné a nepravdivé. Na pana B. [REDAKCE] podala trestní oznámení, kde vzniklou minulou situací popsala a je v pozici oběti a podvedené ženy. Jednání ze strany pana B. [REDAKCE] bylo naprosto účelové, neboť v tu dobu se ocitla se svými třemi dětmi v těžké životní situaci, kdy akutně řešila bydlení. V tu dobu ještě nevěděla, že se jedná o silně psychicky narušeného člověka s psychiatrickou diagnózou posttraumatického stresového syndromu, který mu byl zjištěn po návratu z mise v Afganistánu.
3. Soud má v dané věci za zjištěný a prokázaný následující skutkový stav. Na základě smlouvy o půjčce uzavřené mezi žalobcem jako věřitelem a P. [REDAKCE] B. [REDAKCE] jako dlužníkem byla dlužníku poskytnuta žalobcem půjčka ve výši 170.000,- Kč, která byla účelově vázána na financování zálohy ve výši 170.000,- Kč dle článku II. bod 2.1 smlouvy o budoucí smlouvě o dílo č. 174/16, smlouvy o dílo na projektovou dokumentaci č. 174/16 a smlouvy příkazní č. 174/16 ze dne 8. 2. 2016. Smluvní strany se výslovně dohodly, že finanční prostředky ve výši sjednané půjčky budou věřitelem poskytnuty přímo budoucímu zhotoviteli, a to do 30 dnů ode dne podpisu této smlouvy. Dlužník výslovně prohlásil, že souhlasí s tímto způsobem poskytnutí půjčky, svým podpisem stvrdil, že půjčku za podmínek stanovených touto smlouvou přijímá a zavazuje se ji věřiteli ve sjednané lhůtě splatnosti, nejpozději do 8. 6. 2016, zaplatit věřiteli. K zajištění pohledávky věřitele pro případ, že by půjčka dle článku I. odst. 1.2 této smlouvy nebyla dlužníkem řádně a včas ve lhůtě splatnosti dle článku II. odst. 2.1 této smlouvy zaplacená, se smluvní strany dohodly, že dlužník zaplatí věřiteli smluvní pokutu ve výši 0,25% denně z dlužné jistiny půjčky. K zajištění pohledávky věřitele vystavil a předal dlužník současně ke dni podpisu této smlouvy věřiteli dvě blankosměnky vlastní, které dlužník vystavil a podepsal jako výstavce s doložkou bez protestu a nikoliv na řad žalobce, na kterých není vyplněna směnečná suma a datum splatnosti smének. Obě tyto směnky plní funkci zajišťovací. V případě řádné a včasné úhrady finančních prostředků budou obě směnky vráceny dlužníkovi. Směnečným výstavcem je pan P. [REDAKCE] B. [REDAKCE], směnečným avalem je žalovaná. Smluvní strany se dále dohodly, že věřitel je oprávněn doplnit datum splatnosti první směnky tak, že nesmí být doplněno dříve než po splatnosti půjčky, tj. nejdříve dne 9. 6. 2016. Věřitel je dále oprávněn doplnit druhou směnku o směnečnou sumu, která v sobě zahrnuje: a) nezaplacenou část jistiny půjčky, b) smluvní pokutu za prodlení s úhradou půjčky ve výši 0,25% denně z dlužné jistiny půjčky jdoucí ode dne následujícího po splatnosti půjčky do dne vyplnění této první směnky (viz smlouva o půjčce č. 1741601 ze dne 8. 4. 2016). Vzhledem k tomu, že půjčená částka nebyla žalobci vrácena, přistoupil žalobce k vyplnění blankosměnky uvedením směnečné sumy ve výši 306.920,- Kč a datum splatnosti 8. 1. 2018. Žalovaná je na předmětné směnce, vystavené dlužníkem P. [REDAKCE] B. [REDAKCE] dne 8. 4. 2016 v [REDAKCE], uvedena jako směnečný rukojmí (viz směnka vystavená dne 8. 4. 2016). Ačkoliv byla žalovaná vyzývána k úhradě směnečné sumy, do současné doby ji žalobci nezaplatila. Předžalobní upomínka byla žalované zasílána na jedinou známou adresu, neboť jinou svoji adresu žalovaná žalobci nesdělila (viz předžalobní upomínka ze dne 19. 1. 2018, včetně dokladu o doručování žalované). Žalovaná neuplatnila vůči žalobci důvody způsobující neplatnost jejího podpisu na předmětné směnce v době do vydání směnečného platebního rozkazu, vůči P. [REDAKCE] B. [REDAKCE] se neplatností svého právního jednání nedovolala vůbec.
4. Dle článku I. § 10 zákona č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový, nebyla-li směnka, která byla při vydání neúplná, vyplněna tak, jak bylo ujednáno, nemůže se namítat majiteli směnky, že tato ujednání nebyla dodržena, ledaže majitel nabyl směnky ve zlé víře, nebo se při nabývání směnky

provinil hrubou nedbalostí.

5. Dle článku I. § 32 odst. 1,2,3 zákona č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový, směnečný rukojmí je zavázán jako ten, za koho se zaručil. Závazek směnečného rukojmího je platný i tehdy, je-li závazek, za který se zaručil, neplatný z jiného důvodu než pro vadu formu. Zaplatí-li směnečný rukojmí směnku, nabývá práv ze směnky proti tomu, za koho se zaručil a proti všem, kdož jsou této osobě směnečně zavázáni.
6. Dle § 175 odst. 1,4 o. s. ř. předloží-li žalobce v prvopisu směnku nebo šek, o jejichž pravosti není důvodu pochybovat, a další listiny nutné k uplatnění práva, vydá na jeho návrh soud směnečný (šekový) platební rozkaz, v němž žalovanému uloží, aby do 15 dnů zaplatil požadovanou částku, náklady řízení nebo aby v téže lhůtě podal námitky, v nichž musí uvést vše, co proti platebnímu rozkazu namítá. Podá-li žalovaný včas námitky, nařídí soud k jejich projednání jednání; k námitkám později vzneseným však již později nelze přihlížet. V rozsudku soud vysloví, zda směnečný (šekový) platební rozkaz ponechává v platnosti nebo zda ho zrušuje a v jakém rozsahu.
7. Po zhodnocení provedených důkazů soud shledal, že žalobou byl uplatněn nárok z cenného papíru, který je samostatným právním důvodem k plnění, přičemž právní vztahy vzniklé vystavením směnky se spravují zákonem č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový. Žalobce dostal povinnosti stanovené mu v ustanovení § 142a o. s. ř., žalovanou předžalobní výzvou vyzval k plnění s tím, že výzvu doručil na jedinou jemu známou adresu žalované. Skutečnost, že se výzva nedostala do dispozice žalované vzhledem k tomu, že se žalovaná přestěhovala na jinou adresu, nelze brát k tíži žalobce, protože speciálním rysem ustanovení § 142a o. s. ř. je skutečnost, že předmětné ustanovení není založeno na principu doručení předžalobní výzvy dlužníkovi, ale na principu jejího pouhého odeslání. P. B. (nyní U.) byla podepsána blankosměnka zajišťující pohledávku žalobce vzniklou na základě smlouvy o půjčce č. 1741601 ze dne 8. 4. 2016, ve které zároveň udělil vyplňující právo žalobci chybějící údaje do blankosměnky doplnit. Žalobce vystavenou směnku vyplnil v souladu s dohodou o vyplňovacím právu obsaženou ve smlouvě o půjčce s poukazem na článek I. § 77 odst. 2, § 10 zákona směnečného a šekového, čímž došlo k dovršení přeměny pouhého zárodku směnky na směnku úplnou. Žalovaná se na předmětné směnce podepsala jako směnečný rukojmí. Směnečný rukojmí je samostatným dlužníkem a osoba avaláta jen určuje, jaká je směnečná kvalita jeho závazku, jaká je jeho výše a jaké je jeho postavení na směnce. Není dlužníkem akcesorickým k závazku určitého směnečného dlužníka, a to ani toho, za něhož se podepsal jako běžný ručitel a je dlužníkem samostatným při postihu solidárním se všemi ostatními dlužníky. Žalovaná vůči vydanému směnečnému platebnímu rozkazu vznesla námitky, že svůj podpis na předmětné směnce učinila v tísní, kdy se se svými třemi dětmi ocitla v těžké životní situaci, pod psychickým a fyzickým nátlakem ze strany P. B., který jí ke směnce uvedl smyšlené a podvodné skutečnosti. Jestliže byla směnka podepsána dne 8. 4. 2016, stalo se tak za účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Dle ust. § 1796 odst. 1 občanského zákoníku je neplatnou smlouva, při jejímž uzavírání někdo zneužije tísně, nezkušenosti, rozumové slabosti, rozrušení nebo lehkomyšlnosti druhé strany a dá sobě nebo jinému slíbit, či poskytnout plnění, jehož majetková hodnota je ke vzájemnému plnění v hrubém nepoměru. Uvedené ustanovení vymezuje zákaz tzv. lichevních smluv. Vzhledem k tomu však, že směnka není smlouvou, nelze na posouzení platnosti směnečného závazku citované ustanovení aplikovat. Že by se v případě uzavřené půjčky mělo jednat o lichevní smlouvu, z níž závazek plynoucí by byl zajištěn směnkou, nebylo ani tvrzeno. Pokud jde o námitku podepsání směnky pod hrozbou tělesného nebo duševního násilí, či lstí uvedením smyšlených skutečností, je na místě ji posoudit dle ustanovení § 587 odst. 1,2 občanského zákoníku, které stanoví, že kdo byl k právnímu jednání přinucen hrozbou tělesného nebo duševního násilí vyvolávající vzhledem k významu a pravděpodobnosti hrozícího nebezpečí i k osobním vlastnostem toho, jemuž bylo vyhrožováno, jeho důvodnou obavu, má právo namítnout neplatnost právního jednání. Kdo přivedl jiného k právnímu jednání hrozbou nebo lstí, nahradí vždy újmu z toho vzniklou. Zákon hovoří o tom, že jednající má být k právnímu jednání přinucen hrozbou tělesného nebo duševního násilí, z okruhu skutečností, kterými může

Shodu s prvopisem potvrzuje Soňa Jirásková.

být vyhrožováno, však nelze vyloučit ty, které charakter násilí nemají. Podstata výhrůžky spočívá v neoprávněném použití hrozby, která je způsobilá vyvolat obavu jednajícího a přimět ho k provedení určitého právního jednání, z hlediska výhrůžky a jejího působení na svobodnou vůli jednajícího však není podstatné, zda se hrozí násilím či jinou skutečností způsobilou obavu jednajícího vyvolat. Citované ustanovení občanského zákoníku dává právo namítnout neplatnost takového právního jednání, jde o tzv. relativní neplatnost, protože se právní jednání stane neplatným až v okamžiku, kdy oprávněná osoba svého práva využije. Byl-li projev vůle žalované, která uplatnila vůči žalobci důvody způsobující neplatnost právního jednání, učiněn až v námitkách proti směnečnému platebnímu rozkazu, nemůže tato procesní obrana, i kdyby byla shledána důvodnou, zpochybnit správnost směnečného platebního rozkazu, když právní účinky dovolání se této neplatnosti by nastaly až po vydání směnečného platebního rozkazu (§ 41 odst. 3 o. s. ř.). Správnost směnečného platebního rozkazu se posuzuje podle stavu, který zde byl v okamžiku jeho vydání. Skutečnosti, k nimž došlo až po této době, proto důvodem k jeho zrušení být nemohou. V době vydání směnečného platebního rozkazu bylo právní jednání žalované (její podpis směnky v pozici směnečného rukojmího) považováno za platné. Žalovaná uvedené námitky vznesla až v rámci námitek vůči tomuto směnečnému platebnímu rozkazu, do jeho vydání netvrdila ani neprokazovala, že by se dovolala relativní neplatnosti svého právního úkonu, tzn. že by učinila jednostranný adresovaný hmotněprávní úkon, ať už vůči P. B. jako osobě, která měla neplatnost způsobit, tak případně vůči žalobci. Bylo nadbytečné v rámci důkazního řízení se zabývat prokazováním a posouzením existence a intenzity hrozby násilí, či zda žalovaná jako jednající provedla právní jednání v omylu, vyvolaném lstí, neboť veškerá tato právní jednání jsou relativně neplatná. Neplatnost je stanovena ve prospěch donuceného, který se může rozhodnout, zda neplatnost namítne nebo zda chce být následky právního jednání i přes jeho vadu vázán. Podání trestního oznámení žalovanou na P. B. (nyní U.) nebylo dostačující k tomu, aby soud mohl uzavřít, že se řádně a včas žalovaná neplatností svého právního jednání dovolala. Soudu nezbylo než rozhodnout tak, že se vydaný směnečný platební rozkaz ponechává v platnosti v plném rozsahu.

8. O nákladech námitkového řízení bylo rozhodnuto dle § 142 odst. 1 o. s. ř. Za situace, kdy žalovaná nebyla se svými námitkami úspěšnou, náhrada nákladů řízení by náležela žalobci. Vzhledem k tomu, že žalobce se svého práva na náhradu nákladů námitkového řízení výslovně vzdal, bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků na náhradu nákladů námitkového řízení nemá právo.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání ve lhůtě 15 dnů od doručení jeho písemného vyhotovení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

Plzeň 16. 04. 2018

Mgr. Jaroslava Kočandrlová v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje Soňa Jirásková.